

Озиқ-овқат дастури бўғинлари

ЧЕКИНИБ БОРАЁТГАН ДАЛАЛАР

ЭРМАТ ака Бешбайрағочда яшайди. Лекин ҳар кунин эски «Москвич»га ўтириб олиб, қишлоққа — Калинин районидagi ердмачи хўжаликка қатнайди. Фақат қаҳратон қишни айтмаганда йил бўйи Назарбек томон кетаётган бўлади. Иш қизгин пайтлари бир ўзи эмас, келиноғи ҳам, ўғиллари, баъзан келин-кеваларига ҳам боради. Баъзилар шаҳарда яшаб туриб, тинчгина бирон завод-фабрикага ишга жойлашиб олса бўлади-ку, қўлида гулдек хунари бор, дейишди. Эрмат ака бундай гапларни эшитса ҳам парво қилмайди.

Э. — дейди у, — қишлоқнинг ҳам ўзига яраша гапни бўлади-да. Узоқ йиллардан бери сувсиз ерларга насосда сув чиқаради. Шу атрофдан ер олиб, деҳқончилик ҳам қилади. Меҳнатига яраша кеч кунда уйда помидору қарам, турпу шолмоқ бўлади. Халта кўтариб, бозорга югуравермайди. Бундайлар Бешбайрағочда оз эмас, Фақат битта кўчада Султомурад ака, Маҳкам ака, Тоқнобий ака. Пўлдош янашади. Уларни ҳеч ким эўрлаб қишлоққа ишга жойлаштирмаган. Ерси янаш олмасликлари учун шундай қилишган. Шаҳарлик деҳқонларнинг димоғлари чоғ. Кўплари томорқани бўлишган. Унча-мунча қурилиш ҳам қилишган.

Калинин районидagi хўжаликларнинг ҳар бирини қўлаб шундай кишилар ишлашади. Бунинг сабаблари ҳам бор. Негаки, биринчидан, шаҳар яқин. Иккинчидан Тошкентда ер қимирлағунча Бешбайрағоч атрофидagi ерлар «Октябрь» жамоа хўжалиги бўлиб, ҳозирги шаҳарлик деҳқонлар яшарди. Улар ўша пайтдаги миришкорларнинг фарзандлари. Султомурад акани олайлик. Унинг падарибурзуквори Қожимурод ота асл деҳқонлардан эди. Эгинга оқ ятқак, оёғига кироз эти киёиб юрарди, кетмон чопанида дастасига ерга кириб кетарди. Шунга яраша картошка помидор мўл бўларди. Хосил ерда бўлса, эда бўлади, дерди ота болаларига.

Султомурад ака ва Шомурод ҳам оталарига тортишди. Велни маҳкам болаб кетмон чопишди. «Узбекистон ССР 50 йиллиги» шўро хўжалигида меҳнат қилишди. Ўз навбатида улар ҳам фарзандларини ерга ўргатишапти.

Деҳқончиликка ҳар ким ҳам тоб беравермайди. Деҳқон эрта боқдорлик ширин уйқудан воз кечади, ишни уйқусида қиладди. Хўжалик берган маошга қараб кун кўриш, ҳамма ундан меҳнат самарасига боғлаш керак. Афсуски, асл деҳқонлар кемайиб кетаяпти. Бунинг маълум сабаблари бор, албатта. Неча асарлардан бери деҳқончиликнинг асосий қуроли — кетмон билан кучи бўлиб қолмоқда. Ёшлар ҳозиргидек шаҳарларнинг тез ривожланиш шароитида даладан кўра завод фабрикаларини ёқтирмайди. Ҳар ҳолда бу корхоналарда маош тайин, иш вақти ҳам чегараланган. Шундай бўлса, ҳамма ҳам қишлоққа ишлашни хоҳлайвермайди. Айрим жамоа ва шўро хўжаликларининг раҳбарлари ҳатто янги тракторлар учун ишловчилар йўқлигидан нолайидилар. Ахир жазирада ким чанг-тупроқ ютиб, ер ҳайдашни ёки ариқ олишни хоҳлайди, дейсиз. Демак, мазалининг бир томони қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш даражасини оширишга бориб тақалади. Афсуски, қишлоқ хўжалиги техникаси жуда кам такомиллаштирилган. Бунинг қишлоқ ҳаёти билан оғина таниш бўлган ҳар қандай киши ҳам сезади.

Шаҳарнинг унумдор экни майдонлари ҳисобига кенгайиши жиддий ташвиш уйғотмоқда. Хосил етиштирилаётган ерларнинг тобора кўпроқ қисми йirik корхоналарга турар жой маззеларига олинмоқда. Натияжада деҳқонларнинг ишсиз қилиш хавфи пайдо бўляпти. Хўжаликларда етиштирилаётган хосил кемайиб кетаяпти. Бир мисол, бундан уч йил муқаддам Тошкент Халқа йўлининг ички четида Калинин районида қарашли «Москва» жамоа хўжалиги бор эди. Хўжалик уста деҳқонлар мактаби ҳисобланарди. Мана энди унинг ўрнида кўп қаватли уйлар қад ростлаган. Бир пайтлар қулушларнинг ёқинлиги ҳиди келиб турган жойда ҳол-қора бурғитиб тутиб чиқарётган саҳна ҳиди келади. Бир пайтлар шу хўжаликдagi атиги бит-

та бригада минг тонна сабазот берарди. Энди уни қўшни «Партия XX съезди» жамоа хўжалиги билан биргаликда қўшиб ҳисоблаганда фақат 3 минг тонна сабазот етиштирилмоқда. Бундай ҳолни шаҳарнинг Сергели райони билан таш — Узғариш» ердмачи хўжалик мисолида ҳам кўриш мумкин.

Тўғри, шаҳарда уй-жой муаммосини ҳал этиш керак. Лекин бу нима учун ҳосилдор, шу шаҳар аҳолисини мева-чеваю, гўшт, сут билан таъминлаётган ерлар ҳисобига бўлиши керак?

Эҳтимол, кимлардир бу фикрларга эътироз билдириб, энди етиштирилган ҳосилни кўпайтириш учун ёниқ деҳқончилик усулига ўтиш керак, дер. Улар ҳам маълум даражада ҳақ. Иссиқхоналарда очик даладагига қараганда бир неча бор кўп ҳосил етиштириш мумкин. Бу ерларда ҳосилдорлик гектар эмас, балки квадрат метр билан ўлчанади. Ана шунинг ўзиёқ иссиқхоналар қуришни кўпайтиришни давр тақозо этаётганини кўрсатиб турибди.

Албатта, ҳамма дала иссиқхонага айлантириб бўлмайди. Арзimas бир-икки гектар ерга қувур ўтказиб, устини ёниқ учун озмунча маблағ керакми? Хўжаликлар яқин-яқин вақтгача узоқ йиллардан бери давлатдан қарздор бўлиб келдилар. Бирон қурилиш қилиш у ёқда турсин, баъзан зарур техника сотиб олиш учун ҳам қувватлари етмади. «Шаҳар — қишлоққа» шиори эса широрлигича қолаверди.

Ҳамонки, шаҳар атрофидagi ҳар қарич ер соф маънода олтинга тенг экан, ундан тежаб-тергаб фойдаланиш керак. Афсуски, ҳамма вақт ҳам шундай бўлмайпти. Свердлов номи шўро хўжалиги бригадаси бошлиғи Искандар Жўраев шундай дейди: «Районда кейинги беш йил ичда 2 минг гектар ер шаҳар қурилиши учун ажрати берилди. Масалан, бизнинг хўжалигимизни олайлик. Икки йил муқаддам шўро хўжалигининг 162 гектар ери манзарали боғдорчилик учун ажратилди. Бундан ташқари 150 гектар еримиз жумҳурият тажриба участкасига олиб берилган. Бу ерда чигит навларини синая қуришди. Бундай илмий-тадқиқот институтларини шаҳардан олисроқ жойларга кўчириш мумкин-ку?»

Айримлар ҳамма айб шаҳардами деб айтиши мумкин. Йўқ, албатта. Деҳқон мўлжалдаги ҳосилни беролмаска, кўп азият чекади. Бозорда картошка бир сўмдан тўшмаска ёки сабазот қиммат бўлса, бунга ҳам ўзини сабазоти деб билади. Беритишининг нима кераги бор? Гоҳида ўзи ҳам қимтиниб, бозордан шу маҳсулотларини сотиб олади. Агар қовунтарвуз ёки помидорда селитра кўп бўлса, бу баъзи пул кетидан қувган, деҳқон номига доғ тушираётганларнинг иши.

Ҳайрияти, кейинги пайтларда қишлоққа сезиларли аралаш кўрсатишмоқда. Давлатимизнинг хўжаликлар қарзларидан воз кечганили, келгуси йил йиллардан бошлаб қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига янги ҳарид нархлари жорий этилиши, қишлоқ аҳолисини кўплай ер участкалари ажратилаётганлиги бунинг далилларидир. Ҳа, деҳқоннинг бағрига шомол тегиб қолди.

Бир пайтлар кўп қаватли уйимизнинг очик деразаларидан баҳорда гул-гул қулунай ҳиди келарди. Димоққа боданинг ёқинлиги ҳиди уриларди. Булар бизга она-ер, ризқ-рўз деган тунуқчаларнинг моҳиятини эслатиб тургандек. Бу дунёда ҳаётдек азиз ва тақдорланмас нийомнинг устларини бўлган ноз-неъмат қаердан келишини ёдимизга солгандек. Худди шу ерларга уйлар қурилди, дала эса сойнинг нариги тарафига чекинди.

...Қўшнларимиздан бирини анча вақт кўрмагандим, яқинда учратиб қолдим. — Жамоа хўжалигидан ижарага ер олдим, деди у қувониб, — бола-чақам билан қулунай эқдим. «Дом»да барбор ишдан кейин нима қиламан?

Мен унинг ўз оромидан воз кеча олганидан, ўз турмушини яхшилашга жиддий киришганидан хурсанд бўлдим. Демак, деҳқончилик касби давомчилари бор. Деҳқон ёлғиз эмас. Негадир кўз ўнгимга болалгимиздаги шудрин босган даладар, пушталарида ҳосили бодраб ётган қулунайзор келди.

Абдусаттор ХОТАМОВ,
Узбекистон Журналистлар уюшмасининг совриндори.

Полиэтилен мусобақаси

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги йотуқлари кўргазмасининг деҳқончилик-саннат бўлими шу кунларда одамлар билан гавжум. Димоғинизни қовун-тарвузларнинг хушбўй ҳидлари қитқилайди. Ўзбекистоннинг барча вилоятларидан келган полиэтилен бургач турли ранг ва оғирликда, неча ўнлаб номдаги қовун ва тарвузларни олиб келишди.

Шундай қилиб, ёнинг охири, кўзнинг бошланғичи «Қовун сайди» айни вақтда жумҳурият полиэтиленнинг беллашуви бошланди. Ҳакамлар олдида мурнабб вазира турибди: мусобақа қатнашчиларининг барчаси етиштирган мевалардан тоғиб кўриш, ким дастлабки учта ўринга, ким учта иккинчи ва бешта учинчи ўринга сазовор бўлганлигини аниқлаш керак. Мукофотга магнитофонлар, радиоприйманилар, соғлар берилди, голиблар, шунингдек Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги йотуқлари кўргазмасининг дипломлари, Фахрий ёрлиқлари ва кўкракка тақдидлаган нишонлари билан тақдирланарди.

Бундай мусобақа сўнги марта олти йил илгари ўтказилган эди. Кейинчалик уни керакисиз, хўжақўрсинчиликка ташкил этилган, қайта қуриш руҳида мос келмайдиган тадбир деб ҳисобланди. Жумҳурият қишлоқ хўжалиги давлат-кооператив комитетининг мутахассислар, шунингдек сабазот-полиэтиленлари ва картошка илмий-тадқиқот институти билан «Узсортселекцион» бирлашмасининг мутахассислари ушбу анжумани тиклашда ташаббускор бўдилар. Улар бу мусобақада уруғлик билан савдо қилишни уюштиришди, ушбу анжунани бошқача нигоҳ ташладилар.

СУРАТДА: қовун сайди.
А. РИСИЕВ (ЎЗАТ) сурати.

© ПЕШҚАДАМЛАР. Тошкент безакли пластмасса буюмлари заводи андозасиз буюмлар цехининг илгорлари — пайвандчилар бригадирини Неъматилла Мухторов (ўнгда) ва пайвандчи Шарофиддин Амрижонов. Т. Каримов сурати.

ТОШКЕНТ шаҳри ҳудудидagi аҳолига маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари яна 26 та шохобчага кўлайди.

Бу билан ўзларининг кўндалмак ишларини битириш ташвишида юрналиларга янги қўлайликлар жузугда келди. Биргина аҳолига маиший хизмат кўрсатиш тармоқларини кенгайтириш ҳисобига қўшимча равишда 88 илчи урни пайдо бўлди. Бундай тармоқларнинг кўпайиб бораётганлиги бежиз эмас, албатта. Ҳамшаҳарларимизнинг маиший хизмат соҳасига бўлган эҳтиёжлари тобора ортиб бормоқда. Мавжуд ишлаб турган шохобчалар эса уларнинг юмушларини тўла битиришга қийналяпти. Шу боисдан ҳам Тошкент шаҳар Совети икромия комитети маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси мутахассислар миқозларга кўрсатиладиган хизматни янада кенгайтириш ва яхшилаш чораларини кўрмоқдалар. Бунинг эвазига аҳоли яшаш жойларидан бошлаб корхоналарининг ёнида янги маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари иш бошляпти. «Меҳнат» уйга иш бериш фабрикаси томонидан Чилонзор районидagi ишга туширилган учта янги шохобчага 60 га яқин илчи бирашлади. Улар шу тармоқ орқали аҳолининг турли буюртмаларини адо этишни бошлаб юбордилар. Чилонзорнинг 20-мавзесидagi Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқарувчи бошқармасининг ётоқхонаси қошида, Байналмилал кўчасидagi 2-уйлаш, шу район ҳудудидagi 200-мактаб қошида иш бошлаган янги маиший хизмат кўрсатиш шохобчаларида 10—15 хилга яқин маҳсулотлар тайёрланмоқда. Шуниси кучовончилик, бу кўшимча кучовор аҳоли турмуш жойларининг ўзида жойлашган. Бу биринчидан шу атрофдagi уйда ўтирган аёлларнинг ишга банд қилинишини таъминласа, иккинчидан миқозларнинг уйларидан учта узоқда бўлмаган жойда ишларини битириб олишларига кўмак беради.

Маиший хизмат: муаммо ва ечимлар

Яхши томонга ўзгариш

уучун ҳам биз имкони боришга миқозларга халис хизмат кўрсатишнинг таралдудини кўрляптим. Бу иш фақат тикни шохобчаларимиздagi олиб борилаётгани йўқ, балки ҳамма соҳада амалга оширилмоқда.

Ҳақ гап. Бошқарма жамоаси томонидан Тошкент шаҳрининг 10 районидagi соатларни таъмирлайдиган янги устакхона иш бошлади. Уларнинг кўпи кейинги йилларда аҳоли истикомат қила бошларига жойлашган. Бундай халис хизмат Ал-Хоразмий мавзесидagi маданий моллар мағазини қошида, Ғалабанин 40 йиллиги даҳасининг 1-мавзесидagi Ойдин мавзесидagi кўрсатишмоқда. Ойдин мавзесидagi ишга туширилган янги маиший хизмат кўрсатиш ишосидада фақат соатларни таъмирлашгина эмас, балки бошқа буюртмалар ҳам кент адо этиляпти. Унда ишлаб турган буюмларда даҳа аҳолисини пойабзалларини таъмирлаш, Кимёвий усулда тозалани восталари хизматидан фойдаланилмоқда. Эраклар соч-соқолларини тартибга келтириш, аёллар сочларини чиройли қилиб турмаклаб олмақдалар.

Бошқарманинг хизмат соҳасидagi яна бир қўлайлик

Октябрь районининг Олмазор кўчасига қарашли Киев эрда мебелларни тайёрлайдиган ва таъмирдан чиқаридиган янги шохобча очилди. Ундаги аҳоли буюртмаси бўлган унча қарашли саккиз илчи бир ойда 3 минг сўмдан бўлган буюртмани адо этишмоқда.

Бошқарма йил бошида ижара пудратига ўтди.

Бу билан унча қарашли 2 мингта шохобчада янги усул қарор топди. Ҳозир шунга мувофиқ жойларда аҳоли буюртмаларини сифатли бақарши чоралари кўрилмоқда. Ходимлар ва шохобчалар аттестациядан ўтказилляпти. Шунинг ўн ҳам ишининг яхши томонга ўзгариб бораётганлигини далабат бериб турибди. Энг асосий муаммо — жойлардagi шохобчаларни Давлат тилига ўтказишда қолмоқда. Бу ишга кенг киришилганига қарамай унинг натижаси қийинчилик билан кўзга ташланмоқда. Биргина ўтган йили 10 та гуруҳда 155 хизматчи 80 соатлик ўзбек тилини ўрганиш дастурини эгаллаганди. Бу йил ана шу ўзгаришга еттига гуруҳ жалб этилди. Шу кеча-кундузда эса 300 дан зиёд ишчи-хизматчилар ўзбек тилини ўрганиш билан шуғуланмоқдалар. Шунга монанд жойларнинг олмақларини ўзгарттириш, ўзбек тилида ўзгариш ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Жумладан, бошқарманинг баъзи тармоқларида кўрсатиладиган хизматнинг нарх-навоси ўзбек тилида ёзиб қўйилляпти. Бошқармада икки мингта янги тармоқ бор. Уларнинг ҳар бирини ўзбек тили билан номлаш учун қанда минг сўм кетса унинг умумий миқдори шаҳар бўйича 2 миллион сўмдан кам бўлмайди. Материал ва бошқа буюмлар етишимай турган бир вақтда бунча маблағнинг ўзини топиш ҳам оғир бўлади. Шунга қарамадан бошқарма мутасадди раҳбарлари кўп қовуштириб туришгани йўқ. Улар Қовун бўйича мўлжалланганда, икки йилда Эмас, балки бир ярим йилда Давлат тилига ўтиш ҳаракатида юришибди. Иш шу таразда кетса, уларнинг мақсади амалга ошишига ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Жумҳурият янгиликлари

ХУСУСИЙ АТЕЛЬЕ

Виллоят марказида иккита чоргоқ хусусий корхона пайдо бўлди, деган хабар Урганчага тез тарқалди. Зарур хўжаликлар расмийлаштирилиб, маҳаллий маъмуллар билан шартномалар тузиб бўлинди.

Маширий Отажонов ўз ательесини «Орзу» деб номлади. У шаҳар модарлар ательесининг биринчи қаватига жойлашди. «Обшвейткротажи»ти бирлашмаси унга бино ва ускуналарни ижарага берди.

Тикувчилик билан шуғуланувчи иккинчи корхона унинг эгаси Бахтиёр Қўтлубе номи билан аталди. Бу ателье «Водник» микрорайонидagi жойлашган.

Ҳар бир корхона эгаси бу ательеларини сотиб олиш учун саккиз минг сўмдан пул тўпладди. Бу урдаворлар иккиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, барча харажатлар яқин уч йил ичда ўзини оқилади. Маҳаллий маъмуллар билан тузилган шартномага мувофиқ ателье эгалари ишмалар, костюмлар, аёллар ва эркеклар кўйлаклари тикши учун берилган буюртмаларини бақарадилар.

Хусусий корхоналар ташкил қилиш фойдаси кўтарда қушундук билан шубҳа олинди. Янги соҳиблар кўйлига ҳам кеч им расмийликни тўғаноқларини солмади. Ҳақиқатан замон ўзгармоқда.

ЎЗ КУЧЛАРИ БИЛАН ҚУРИШМОҚДА

Кўзон бирашган авиаторларнинг дам олиш зонаси дастлабки дам олишчиларни қабул қилди. У Ўзбекистон районининг бўш ётган ерларига жойлашган.

Бир вақтлар янтоқдан бошқа нарса ўсмаган жойда энди дарат қўчалар янаша турибди. Бу ерга вагончалар олиниб келинди, электр узатиш линияси ўтказилмоқда. Ҳовуз қуриляпти, кенг кotteжлар учун пойдеворлар қўйилмоқда.

Кўзонлик авиаторлар анчадан буюн ўш дам олиш зоналари бўлишини орзу қилишарди. Лекин яқиндагина уларга шу мақсад учун ер ажратиб берилди. Жамоатнинг умумий маъносидagi бу ердagi барча объектларни тўлиқ усулда қуриш ҳамда дам олиш зонасида янги давомидга фойдаланиш тўрқисига қарор қабул қилинди. Кейинчалик бу ерда авиаторларнинг теплица хўжалиги ҳам жойлашади.

ТАЛАБ ҚОНДИРИЛАДИ

Фарғонадagi «Синопис» фирмаси горчиликлар ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Мазкур кўша корхонаси Фарғонадаги «Фармация» ишлаб чиқариш биразмаси, Қизил крест ва Қизил Ярим ой жамиятининг виллоят бўлими ҳамда «Шифокор» кооператив биразликда ташкил қилди. Бу ерда йилга 50 минг ўрамага горчилик тайёрлаш режалаштирилмоқда. Бундай қилиниши виллоят аҳолисини ушбу даволаш воситасига бўлган талабини анча қондириши имкониин беради. Корхона яқин истиқболда кооператив асосида ногиронлар аравачилари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ниятида.

БИРИНЧИ МАРТА
Тулистонда давлат қурган уй биринчи марта шахсий мулк сифатида расмийлаштирилди. Улуғ Утан уруши ветерани М. Телло унинг эгаси бўлди. Жумҳурият президентиинг фармонига асосан уйга эгалик қилиш тўрқисидagi хўжаликлар яқин вақт ичда виллоят марказида ашоччи яна уч юз нафар Улуғ Ватан уруши иштирокчисига, байналмилалчи жангчиларга ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига топширилади.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.
ЎЗАТ.

Хориждан хабарлар

ГАРБИЙ БЕРЛИН.

Совет Иттифоқи учун ижтимоий-иқтисодий концепцияларни ишлаб чиқиш даври орқанда қолди. Ҳозир ҳаракат даври. Одамлар бозор иқтисодиётига ўзларига нималар беришини, бундай шароитда ўз имкониатларини рўйбга чиқара оладиларми ёки йўқми — билишни истайдилар. Тажриба орттириш учун биз ГФРда ва Гарбий Берлинда ана шундай илгор бозор моделни ўргандик, деди СССР Министрлар Кенгаши Давлат иқтисодий ислохот комиссияси раисининг ўринбосари А. В. Орлов ТАСС мухбири билан суҳбатда. Комиссиянинг у бошчилик қилган делегацияси Германия Федератив Республикаси озиқ-овқат, қишлоқ ва ўрмон хўжалиги министрлиги, «Саламандер» фирмаси, шунингдек Гарбий Берлиндаги «Гарб-Шарк» идорасининг тақлифига биноан кўп қулик сафарни тугаллади.

А. В. Орлов Гарбий Берлинде бўлишга яқин ясаб, 20 га яқин лойиҳани амалга ошириш хусусида аниқ ахдомаоларга эришилганлигини айтди. Уларнинг орасида Комида кўшма корхона тўра этни асослари ҳам, Москва шаҳрида немис слободасини барпо этиш тўрқисидagi лойиҳалар ҳам бор. Бу ерда, Шпрее—Хафелдаги шаҳарда, деди у, маҳаллий омилкор кишилар бизнинг муаммоларимизни яхши тушунаётганликлари, уларнинг баланд-парвоз гапларини йиғиштириб қўйиб, биз билан зўр бериб самарали ишлашга уринаётганликлари менга жуда маъқул бўлди. Бу эса кўп жиҳатдан бу ерда М. С. Горбачев ўтказган йўлнинг обрўси баландлиги билан боғлиқ.

ВЕНА.

Атом энергияси бўйича халқаро агентлик (МАГАТЭ) экспертларининг режалаштирилган йиғилишлари туркумидagi дастлабки кенгаш Шарқий Европа мамлакатларидagi эски типдаги атом электр станцияларини тақомиллаштиришга умумий йндашувлар ва бу ишдagi асосий йўналишларни ишлаб чиқиш билан тугалланди. Кенгаш ишларда СССР, Болгария, Чехословакия, ГДР, ГФР, АҚШ, Франция ва бошқа давлатлар мутахассислари иштирок этишди.

Болгария, ГДР, Чехословакия ва СССРдagi АЭСларнинг жами 14 та энергоблок жиҳозланган совет сув-суви энергетик реакторлар (ВВЭР 440, модель 230)нинг бундан буюнги тақдир тўрқисидagi масала кун тартибидagi асосий масала бўлди, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда совет делегациясининг раҳбари. Атом электр станцияларидан фойдаланиш Бутуниттифок илмий-тадқиқот институтининг директори профессор Армен Абган. Гап шундаки, бу курилмалар 60-йиллардаёқ ўрнатилган, у пайтларда фойдаланиш хавфсизлигига талаблар ҳозиргидек қаттиқ эмас эди. Жаҳон жамоатчилигининг атом энергетикаси соҳасидagi ишларнинг аҳолига Чернобыль авариясидан кейин янги ўқирилдиб кетган кат-

МАГАТЭ

та қизиқшини ҳисобга олиб, МАГАТЭ лойиҳа ишлаб чиқишга қарор қилди. Лойиҳага биноан ҳозир ишлаб турган эски типдаги барча АЭСлар чидамлик даражасига баҳо бериллади ва улардан фойдаланиш хавфсизлигини ошириш юзасидан конкрет қарорлар қабул қилинади. Биринчи босқичда Совет Иттифоқидagi ишлаб чиқариш реакторлар текширилади, кейин эса Франция, Испания ва бошқа мамлакатларда ишланган курилмаларга навбат келади.

ДЕХЛИ.

Ҳиндистоннинг Гужарот штатида сўнги икки йил мобайнида одамхўр арслонларнинг ҳужумлари натижасида 16 киши ҳалок бўлган ва 140 киши жароҳатланган. Штат ўрмон хўжалиги вакилларининг журналистларга хабар қилишича, Гир ўрмонида махсус арслонлар қўриқхонаси бу ерда яшовчи ҳайвонлар учун ҳаддан зиёд тор бўлиб қолган ва шунинг учун ҳам ёввойи жониворлар қўриқхона территориясидан тобора кўпроқ чиқиб, яқин атрофда дуч келган одамларни овлашмоқда.

Аср бошида барпо этилган 1,4 минг квадрат километрлик қўриқхона Осн арслонлари яшайдиган сўнги жойдир. Уларни овлаш қатъий тақиқлаб қўйилган ва ўшандан буюн Гир ўрмонидаги ёввойи ҳайвонлар миқдори 20 тадан 280 тага етди.

© ГАРОВДАГИЛАРГА БАҒИШЛАНАДИ. Швейцариялик безакчи Андре Бушернинг фикрига қараганда «Бутун дунёдagi гаровдагиларга» обидаси мана шундай қўриқнида бўлиши керак. Металлдан ясалган мазкур композиция яқинда Женевада, Халқаро Қизил хоч ташкилоти биноси олдида ўрнатилди. У ҳали ҳам ер юзидagi сиёсий сабаблар ёки жиноятчи унсурларнинг ёвузи нияти билан гаровда сақланаётган кишилар оз эмаслигини эслатиб туради. Улар хавф остида. Жаҳон жамоатчилигини уларни овоз қилиш учун бутун куч-гайратини сафарбар этиши лозим.

Кейсон-ТАСС сурати.
(ТАСС).

AKSH: ИЧКИ НИГОХ БИЛАН

Ушбу сарлавха охиридаги суроқ белгиси АҚШ ҳаёти билан боғлиқ ҳамма нарсага «маъзава тўқма»дан иборат илгариги тарки одаври маҳол эмас. Лекин қўшқидан нақаротни олиб ташлаб бўлмаганидек, Сиятлда биз гувоҳ бўлган юқори фаронглик, юксак маданият, америкаликларнинг ўз ватанларига чексиз меҳр-муҳаббатлари қатори ахён-ахёнда нигоҳимизга чалган бошқача турмуш, ўзгача ташвишларини кўрмасликка олмаслик ҳам мумкин эмас. Бундан биз ҳақиқатга ҳисилга хиёнат қилган, воқеликни бўёб тасвирлаган бўлардик.

5. Тенг имкониятлар жамиятими?

АҚШда ленинградлик тележурналистлар билан баҳслашиб қолиш «Компрессор» заводини уюштира бошган Бахтиёр Бадаловнинг етти ухлаб тушига кирмагани. У ўзи истиқомат қилаётган унинг меҳмондўст соҳиблари билан Сиятл марказида сайр қилиб юрарди. Кўп қаватли уйлarning бирда таъмирлаш ишлари олиб борилаётган экан. Бу уйда ишовчилар Бахтиёр тошкентлик эканлигиндан хабар топиб, у билан суҳбатлашиб қолдилар, ўз муаммоларини тилга олдилар. Маълум бўлишича, таъмирланаётган уйда асосан негрлар, ишчилар, кейинги вақтда эса СССРдан келган мухожирлар истиқомат қиларкан. Бу нисбатан камбағал кишилар уйни таъмирлаш ҳар бир оилга тахминан 10—13 миң долларга тушушини айтишди. Албатта, бу пулни улар дарҳол тўлаша олмайдилар, қарзни кўп йил давомида узишга тўғри келади. Шу пайт қарданга найдо бўлиб қолган ленинградлик тележурналистлар бу уй эгаларини «нонқўрлик»да айблашга тушиб кетдилар. Журналистларнинг таъкидлашларига кўра, СССРда ишчилар бирор иктомий муҳофазатга эга эмас эмишлар, қани энди улар ҳам шундай кватираларда яшаша экан.

Тахминан 3,8 литр) бензин нархи 10 центга кўтарилди. Бир қарашда бу унчалик кўп эмас. Аммо ҳар бир америкалик ўз шахсий машинасига эга эканлигини ва бу машиналар деярли бегўтов ҳаракатда бўлишини ҳисобга олсан, одамлар найбати бекиз бузилмаганлигини аниқлаш мумкин. АҚШ президенти Бушнинг Ироқ-Қувайт можаросига ҳарбий куч билан аралашшига тайёрилик ҳам кўп жиҳатдан шу билан изоҳланади.

Бадалов ўз ватандошларининг бундай даъвогарига чидаб тура олмади. У қизишиб АҚШда ишчилар Совет Иттифоқидан меҳнаткашлар йиллаб наваб кутса ҳам бепул кватиралар бўлишлари, улар санаторияларга текин йўлланмалар олишлари, кўпгина корхоналар ўз даволаш муассасаларига, дам олиш зоналарига эга эканликлари тўғрисидаги ҳисолатларини оғзини очиб тинглашганини гапириб берди. У қанд касалликларига чалинган беморларга заводавлошхонасида текинга бериладиган дори АҚШ дорихоналарида 20 доллар туршини ўз кўзи билан кўрганлигини айтди.

Шоҳона саройлардек уйлари, моллар уюлиб ётган пештахталарни, беҳисоб қимматбахо автомобилларни кўрганнигиздан сўнг АҚШда камбағаллик тушунчасининг ўзи йўқ бўлса керак, деган хаёлга бориш мумкин. Афсус, етти-сиккилик, қўл калталик бу бой давлатда ҳам учраб туради. Бир кун Георг Мюллер ўзининг «Форд» машинасига ўқиб бўлган китоблари солинган кутубни жойлаб, эски адабиётлар харид қилинадиган китоб дўконига олиб борди. Бироқ бу ерда сотилмаган китоб кўпчилиги сабабли унинг адабиётларини олишди. Шунда у бошқа магазинга бориб, китобларни ўша ерда қолдирди. Мюллер бу халқ дўкони эканлиги, америкаликлар рўзғорига керак бўлмайд қолган буюмларини шу ерга олиб келиб текинга топширишларини тушунди. Бу буюмларни сотишдан тушадиган пул хайрия фондлари, асосан камбағалларга моддий жиҳатдан ёрдам беришга сарфланади.

Баъзан, Америка Қўшма Штатларининг ўзи хайрия ҳисобига кун кеңиради, деган хаёлга бориб қолсан. Кечки пайтлари америкаликлар хонадонида бегўтов телефон жингликлар туради. Телефон гўшанини кўтаришнинг билан навабдаги фонд фаоли хайрия қилишининг илтимос қилишга тушиб кетади. Тонгни ва кечки газеталар билан яна шу фондлар мақсадлари, сиздан унга пул ўтказиш илтимослари баён қилинган номлар оқисиз. Гўё бутун мамлакат сизга қўл қўяётгандек...

Бошқаларни билмадимку, лекин мен улкан магазин оstonасидан ҳаттам билан икки негр боласининг югуриб келиб туфлимини ярақлатишга тушиб кетганлариди ўзини жуда ноқулай ҳис этдим. Бенхтиёр ёлда «Дайди-420» ҳинд фильми лавҳалари тушиб кетди. Бенин сотиладиган станцияларга машина кириши билан ҳам шундай ўсимлар югуриб келиб, автомобилари аршига тушибди. Бу ҳам бир неча цент ишлаб қолиш умиди.

Албатта, ушбу манзаралар Сиятл учун оммавий, тез-тез кўзга ташланади дейиш ҳақиқатга зид бўларди. Бироқ биз бунга ўзимиз гувоҳ бўлдик ва уларни яширишга ҳожат йўқ деб ҳисоблаймиз. Америкача турмуш тарзига аниқлик киришиш учун бошқа, эҳтимол яхшироқ тасаввур этиладиган мисол келтиришим мумкин. Меҳмондўстлик таомиллари кўра мени қабул қилишган сиятликларнинг Тошкентга таклиф этдим. Бунга жавобан эр-хотин Брушевар СССРга сайр қилиш орузини 1993 йилда амалга ошириш ниятида эканликларини айтишди. Уларнинг нигоҳ беришларига қараганда, америкалик бир сайёҳнинг Тошкентга келиб кетиши 1200 долларга тушар экан. Бу улар учун анча катта сарф-харajat эмиш. Ваҳоланки, эр-хотин ойна-5000 доллар атофила даромадга эга. Мюллер эса мамлакатимиз даромадга эга. Мюллер эса мамлакатимиз амалий доираларига бозор иқтисодиёти масалалари бўйича даъв бериш юзасидан шартнома туза олсанга СССРга келиши мумкинлигини айтди. Менинг «Журнал Америкен» ва «Сиятл таймс» рўзномалари ношрлари билан журналистлар айрибошлам тўғрисида олиб борган музокараларим ҳам ҳозирча амалий натижа бермади. Нега миллионларда фойда оладиган ушбу нашрлар ўз ходимларини СССРга ижодий сафарга жўнатиш учун сарф-харajatлар қилишга қўллари калталик қилармиш.

Лекин баъзон компаниялар ва муассасалар бундай сафарларга ҳозирча маблағ топишга олмаётган бўлсалар, оддий одамлар океанлар охири, ўз ниқилоби билан дунёни ларзага келтиришга қўллари калталик қилармиш.

СУРАТЛАРДА: Тошкент билан биродарлашган Сиятл шаҳри манзаралари.

тирган, ҳозирги қайта қуриши билан барча китъалар халқлари хайрихоҳлигини қозонган ҳамон сирли мамлакатни ўз кўзлари билан кўришга шахсий жамғармаларини ашмайпти. Расмий шахслар эмас, балки шу оддий америкаликлар биздан М. С. Горбачевнинг мавқеи нақадар мустақамлигини сўраб-суриштирди, у бошлаган совет жамиятини янгилаш иши тақдир учун бегова бўлаётганликларини билдиришди. СССР президенти АҚШда жуда машҳур эканлигининг гувоҳи бўлдик. Энг нуфузли рўзномаларнинг биринчи саҳифаларида тез-тез М. С. Горбачевнинг катта суратлари бериб борилади.

Бизнинг Сиятл сафаримизни ҳам муайян даражада қайта қуриш меваси, дейиш мумкин. Чиндан ҳам одамларнинг ана шундай самий, ошкора алоқалари турли мамлакатлар халқлари ўртасида ишониқ муҳитини юзага келтиради. Шу тўғрисида ҳали беҳаёлар, гоат қалтис воқеаларга бой қўрраи заминимиз барқарорлик мувозанатини ола бошлайпти.

Айтинчи, Грей хонининг «Тановар» ансамбли рақосаларига «Оразонини лағзи» рақоси рақсини ўрганиш учун бир неча тунни бозор ўтказишлари шунчалик зарурлиди? Улар бунга ўта зарур эди, деб жавоб бердилар. Чунки, машҳур рақс устаси Вилот Оқилова Сиятлга хар кунни, ҳатто хар йили келётгани йўқ. Янги бир ўзбек рақсини ўрганиш эса халқлар диллари ўртасига қурилаётган кўприк учун яна бир синчдир.

Л. Грей хонининг ишонтиришига кўра, Ўзбекистон ипак матоларининг хар ярдини (1 ярд — 0,9 метр) 20 доллардан сотиб, жумҳурият учун зарур бўлган валюта ишлаши мумкин. У америкалик аёллар қизиқлиқларини ҳисобга олган ҳолда ўзбек томонига матоларга қандай шакл ва гуллар тушириш кераклигини маслаҳат беришга тайёр. Ана шу шакл ва гул туширилган ипак кийимликлар АҚШ ва Европа бозорларида хариддоригр бўлган бўларди.

Сиятлик бизнесмен Ричард Эберхартер эса Тошкентда меҳмонхоналар қуришга қизиқиш билдириди. У шахримизга шу йилнинг сентябрида таширф буюришга таклиф олди. Эберхартер меҳмонхоналар қуриш бўйича «Главташ-кентстрой» раҳбарлари билан музокаралар олиб боради. Кунин-кеча эса Сиятлдаги юкүмлик касалликларга қарши кураш жамоатчилиги марказидан Тошкентда сариқ касаллигига қарши вакцина ишлаб чиқариш учун тегишли аниқломлар олинди. «Ногорнонлар учун футбол» халқаро дастурининг бш тренери Билл Барри Тошкент шаҳар Советининг расми А. И. Фозилбековга СССР чемпиони бўлган Тошкентнинг «Матонат» командаси ўйинчиларига ёрдам қўришга илтимос билан мурожаат қилди. Бу илтимос инобатда олиниб, ҳозир тошкентликлар ногорнонлар футболди бўйича ҳақон биринчилигига қатнашиш учун АҚШга келдилар.

Еки «Калина — Тошкент» ресторанининг ошпазлари Ўзбекистон пойтахтидаги «Зарафшон» ресторанида ишловчи ҳамкасблари Сатор Йўлдошев ва Мирқосан Мирзафаровдан «Қийлама Зарафшон» таомини тайёрлашни қачаллик кунт билан ўрганишларини бир кўрсатинг эди. Дўстлар таомини билиш ҳам улар қалбига олиб бориладиган сўмоқлардан биридир.

Ўзбекистон Телеграф Агентлиги сураткаши Владимир Ковреининг шахсий фотокўргазмаси сиятликларда жуда катта қизиқиш уйғотганлиги ҳам бежиз эмас. Унинг суратлари ҳамда Яхши ният ўйинлари давом этиб турган бир пайтда очилган ўзбек рассомларининг кўргазмаси, айниса Марат Солиқовнинг полотнолари америкаликларга Ўзбекистон ва Тошкент ҳақида янада чуқурроқ тасаввур ҳосил қилишга кўмаклашди. В. Ковреининг айтишича, «Тошкент — Сиятл» қўшма фотоклубини ташкил этишга келишиб олинибди. «Қўшни кўчалар» мавзусида энг яхши асарлар учун танлов ўтказиш гоёиси туғилибди. Бу танлов ташкилотчилиги Тошкент, Самарқанд ва Бухорога АҚШнинг уюл билан биродарлашган шаҳарларидан ижод қилувчи рассом, суратнам ва журналистларини бир ойна ижодий сафарга юборишмоқчи. Ўз навабига ўзбек ижодкорлари АҚШдаги шу шаҳарларга бориладилар. Кейин улар асарлари махсус кўргазмага қўйилади, голиблар аниқланади. Агар бу ҳали фақат режалар бўлса, «Ўзбектеlevision» студиясининг тасвирлаш туширувчиси, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Анавар Аваҳушев тошкентликларнинг Сиятлга, Яхши ният ўйинларига сафари тўғрисидаги фильм устида иш бошлаб юборган.

Э. ЭРНАЗАРОВ. Тошкент — Сиятл — Тошкент.

Табиат учун курашда МИНСК. Белорусияда ташкил қилинган табиатни муҳофазат қилиш прокуратураси атроф-муҳитни булғатувчиларга қарши курашда иқтисодий жавобгарликка тортишга бўлган чораларини кўлаши мумкин. Унинг ходимлари Белорусия ССР Давлат экология комитети билан биргаликда жумҳурият кўжалик ходимларининг улар фаолияти натижасида атроф-муҳитга етётган зарарга нисбатан бефарқ муносабатини тубдан ўзгартириш ниятидалар. Ҳуқуқшунослар бу ишга прокуратура тўғрисидаги қонунда кўзда тутилганидек, халқ кўжалигининг турли тармоқларидаги тажрибали мутахассислар ва маслаҳатчиларни жалб этишни режалаштиришмоқда.

Полиизларда дўконлар ишламоқда ЧЕЛЯБИНСК. Хар бир далада турган дўконлар «Еткульский» полиизчилик совхозидagi бу йилги йилги-термин кампаниясида илтимос қилинган йилот марказидagiлар бу дўконлардан бодринг қарама, сабаби, шолғом сотиб олишлари мумкин. Бунинг устига улар хар бир килограмм сабзавот учун шаҳар дўконларидagiга нисбатан 20 тиқин кам пул тўлашади. Оталик ёрдамини ташкил қилиш бу йил анча яхшиланди. 500 гектар ер бириктириб қўйилган тракторсозлар заводда совхоз билан барча алоқаларни мувофиқлаштириб турувчи штеб тузилди. Делаларда кенча одам керак бўлса, шунча киши ишлайпти. Кишлоққа бориб ишлаганлар ўз бухгалтериясидан асосий мошга қўшимча пул олапти. Шунинг учун ҳам шаҳарликларнинг ўзлари совхозга ёрдамга юборишларини илтимос қилишяпти, ҳатто у ерга бориш учун наваб кутимокда.

«Златоструй» хазинаси МОСКВА. «Молодая гвардия» нашриёти «Инсон фикри йўлидан» фалсафий-публицистик туркумини чиқаришга киришди. Мазкур кўп жилдли ўзига хос энциклопедия — «Златоструйнинг биринчи китоби нашрдан чиқди. Нашрда Ватанимиз маданиятининг, XIII асрлар фалсафий фикрининг энг ноёб ёдгорликлари тўпланган. Булар орасида «Давр йиллари қиссаси», Федосий Перечский, митрополит Илларион ва ўша даврдаги бошқа буюк мутафаккирларнинг асарлари бор.

Хизмат қилади Ундаги имки хил рангли соқалар Сизнинг раҳбарлигинг остида мураккаб вазиятларни ҳосил қилади. Олдинда Сизни галаба кутадими ё мағлубияти — бу ҳаммаси танлашнингизга боғлиқ.

«РЕВЕРСИ» СТОЛ УЎНИНИ болангининг бўш вақтинини маъмулни ўтказишга ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази «ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР АҚМАЛ ИКРОМОВ РАПИОИДАГИ У ЮСУПОВ НОМЛИ МАДАНИЯТ УЙИ ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Даволовчи ва соғломлаштирувчи уқалаш гуруҳига. Курс давомийлиги — 1 ой, ҳафтасига 3 марта машғулот ўтказилади.

У. ЮСУПОВ НОМЛИ МАДАНИЯТ УЙИ инглиз, ўзбек, араб, иврит тили ўқитувчиларини меҳнат шартномаси бўйича

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ Маълумотлар олиш учун телефон: 76-15-79.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг МАРКАЗИЙ ЭЪУВ КОМБИНАТИ

ТАВСИЯ ЭТАДИ Хар доимидек, бу ерда хар хил эҳтиёжларга жавоб бера оладиган кенг қўламдаги турли моллар савдога чиқарилади. Бутун биз ушбу кўзга кўриган савдо марказига ҳозирги замон мусица аппаратураларининг муҳлислари ва билдимдонларини таклиф қиламиз.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

«ЗЕНИТ-7» фирмали техно-савдо маркази соат 10 дан 19.00 гача ишлайди, танаффус соат 14 дан 15 гача.

02: КАБАРЛАР ҚОДИСАЛАР

доғ туширайтган бир безорни эртага яна бошқа бирорини қора қон қақшатмасин деб жон куйдирганимиз бир пул бўлди. Миллиция хизматчилари Эвиз-чизиди. «Айбдорлар»га қўл куйдиришди. Тушунтириш хатини олишди.

Одлинлари «Жиноят таркиби йўқлиги учун» деган сўзни эшитганимизда ҳаммаша қармоқхонада бегуноҳ жабр тортиб ётган мўмин қобил кишининг ҳақиқат қарор топиб озоликка чиққани кўз олдимизга келарди. Эндиликда адолатпеша бу сўздан ҳам қандайдир қадр кетгандек туюлади.

Сиз бунга нима дейсиз?

Бетга айтганинг захри йўқ

«Хурматли муҳаррир! Мен Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтига ўқийман. Ушбу мактубни йилга-йилга сизларга ёзганим. Гап шундаки, қишлоқ пальто олиш учун йиғиб юрган 300 сўм пулимни кунин-кеча автобусда олдириб қўйдим. Бир йил емай-чмай тўплаган жамғарман эди бу пуллар. Энди яна қачон шунча пул тўплайману, қачон пальто оламан...»

яқши йўлга қўйилмаганлиги, баъзи бирорларнинг унга бўлган ишончасизлиги, аёб-савабдор бўлиб қолишидан хавфсизларини ана шундан эмасмикин?

Ҳайрат, терговда жавоб беришимизга тўғри келмади. «Жиноят таркиби иботланмаганлиги учун» биз йўгур-йўгур билан ушлаган кинесавур овоз қилиб юборилди. Унинг 80-автосудка бема-лом «сайн-харакатини» давом эттириб юрганни кўрган одамлар юрак ютиб ўша кунни нима бўлганини сўрашса у: «Биринчи гап кўн-га тушимиз эмас, пул бўлса чангалда шўрва. Ленин сизларга ачинаман, берорга вақт сарфлаб ўтирибсизлар-а», деб жавоб берган эмши.

Ана энди ўзингиз қиссадан ҳисса чиқариб олаверингиз. Мактабдош дўстим ҳикоя қилади:

— Ресторанда тўй бўлди. Кўёв ва келиннинг соғлиги учун озорқ ичдик. Яна бир жойга тақлиф этилганимиз учун тўй эгаларидан уэр сўраб таққарига чиқдик. Эшик тағида бизни уч-тўрт формали кишилар кутиб олишди. Машинага чиққанимизни айтишди. Шов-шув бўлмаб қўйолсин деб улар истганини бажо келтирдик. Тўғри хўшроқхонага олиб келишди. Езув-чизув бошланди. Бор гапни айтиб тушунтирдик, кейин илтимос қилдик. Улар райимизга юришмади.

— Эртадабача шу ерда қоласизлар, тамом, вассалом. — деди наватчи тўнини тескари кийиб.

Ечинтириб ичкарига олиб киришди. Ярим соатдан сўнг яна қайтариб олиб чиқинди. Иш жойларингиз жалтис экан. Майли, ёнглик қозон ёнгликча қолсин. Хет ким билмай чиқиб кетаяқолдингизлар. — деди наватчи бизга ишпайиб.

Мехрибончиликдан бошимиз осмонга етди. Кийинки кўчага отилдик. Таққарида такис тўхтатиб унга ўтирдик. Машина манзилга етгач чўнтақларимизни навланди таяжжубда қолдик. Биронтаимизда бир сўм ҳам пул

қолмади. Кейин билсан боғи «мехрибончилик» берорга бўлмаган экан. Таваба, мағзинчи хариддордан арзиманган танга ундириб олса, таксичи қандайдир тийин чой-чақа учун жавобга тортилса-ю, «осойишталик посбонлари» бетинга қараб туриб ҳамнингни қоқлаб олса, лекин ушбу вазиатни иботлай олмаганинг учун у жазосиз қолса, алам қиларкан ишига. Шундай бўлган миллицияга одамларда қандай ишловч қолсин?»

Одлинлари «Жиноят таркиби йўқлиги учун» деган сўзни эшитганимизда ҳаммаша қармоқхонада бегуноҳ жабр тортиб ётган мўмин қобил кишининг ҳақиқат қарор топиб озоликка чиққани кўз олдимизга келарди. Эндиликда адолатпеша бу сўздан ҳам қандайдир қадр кетгандек туюлади.

Мана, бир мисол. Бир район судида бир судья томонидан иккита бир турдаги жиноий иш кўрилди. Чўнтан-кесари ҳақиқий жиноят устида — яъни жабрланувчининг ўғирланган ҳамини қўлида тутиб турганда уш-лаб олишди. Бошқа бирини эса дастлаб гумондан миллиция бўлимига келтиришди. Жабрдийда аёлнинг ҳамини унинг оёғи остидан топилибди. Тергов муддати тугаб иккала иш ҳам судга оширилди. Ленин суд ҳукми ҳамма-ни ҳайратга солди. «Жиноят таркиби йўқлиги учун» биринчи безори суд залидан овоз қилиниб юборилди. Иккинчиси — гумондор қилинган киши эса уч ярим йил қармоқ жазосига ҳукм қилин-ди.

Энди бунни қандай тушуноқ керак? Ўйлаб қайратдан ёқа ушласан киши. «Одил судловни адолат юзасидан ва виждондан олиб боришга» қасамд қилган ҳақиқатпар-вар судьянинг бу иши соғ-лом кишида шубҳа уйғотиши турган гап.

Айтаман десак, гап келти-раман десак мисол кўп. Яхшиши шу билан чегарала-найлигу, масала зийрак кўз билан қарайлик. Мақсадимиз «осойишталик посбонлари» ва ҳуқуқ-тартиботчиларни қоралаш эмас, бундай мақсаддан мутлақо йиримқиз. Ўз ишига садоқат билан қарайган, ашаддий жиноятчиларни қў-та олишда ҳақиқий жасорат намунасини кўрсатаётган, баъзан эса ҳақ йўлида жон фидо қилаётган миллиция хизматчилари, адолатни юз-га чинарши учун бутун у-рини сарф этаятган судья-лар олдига ҳаммаша таъзим қиламан. Уларнинг ўз кас-бига бўлган садоқати, одам-ларга бўлган жонқурлиги ҳақида ҳар қанча мақтаб, фахрланиб ёзсан арзийди.

Ленин гуруч курмаксиз бў-лмаганидек уларнинг шундай улдувор меҳнатини ўз ма-фратини ўйлаб иш тутувчи тутурувчиси кимсалар оёқ-ости қилаётганини айтмай ҳам иложимиз йўқ.

Бетга айтганинг захри йўқ, дейди халқимиз. Шун-дай экан, очиб тан олмай иложимиз йўқ. Агар милли-ция хизматчилари ва ҳуқуқ-шунослар орасида юқорида-ги сингарилар бўлмаганида эди уларга бўлган халқ меҳ-ри ва ишончи янада ортган, ҳамжиҳатлик қарор топган, ҳаётимиз минг чандон хавф-хатарсиз кечган бўларди.

Узаро ишонч ва ҳамжиҳат-лик бор жойда эса ҳар қан-дай жиноятчилик барҳам то-пиб, осойишталик ҳукм су-риши табиий. Валки ана ў-шанда рўзноманингиз турли жиноятчилару ва чўнтақ-кесарлар қилинишдан под-дея меҳнатнашлардан ва Ҳа-лимаҳондек талабалардан ке-лаётган шикоят хатлари бар-хам топарди.

М. КОМИЛЖОНОВ.

ҲАЛИМАХОННИНГ уш-бу мактубини бошдан-оёқ ҳис-ҳаяжонсиз ўқиб бўлмас-ди. Яна бир нарсани тан олиш керак. Афсуски, рўз-номанимизда бундай хатлар тез-тез келиб турибди. Улар-ни ўқиб мактуб эгаларига нима деб жавоб ёзишга ҳам ҳайрон қоласан. Чиндан ҳам нима деб ёзсан кинесавур-дан жабрланганлар кўнглига тасалли бера оламиз, қандай вада берсан Ҳалимахоннинг дарди енгиллашадиган? Иста-йимиз, истамайимиз яна «осойишталик посбонларига» мурожаат қилишга тўғри ке-лади. Қани айтганчи, сизнинг номингиздан хат эгаларига қандай жавоб берайлик? Ахир қачон адолатли талаб амалга ошадиган, қачон одамлар жамо-ат транспортда ҳамёндари-дан хавфсизрамай бемалол юришадиган? Шундай кун кела-дини ахир?

Ҳар қалай умидсиз эмас-миз. Келишга ишончимиз бор. Ленин мақсада бирдан эришиб бўлмаслигини ҳам яқши тушунаемиз. Яна ўша, бунинг учун курашимиз ке-рак, деймиз. Яна тасалли бе-рувчи алмосидан қолган гап-ларини қайтаришга тўғри ке-лади. Олдимиздаги кўз кўриб, кўрмас голларни хўш-ёрлик билан илғаб, уларни орадан кўтариб ташлашимиз кераклигини таъкидлашга маълумимиз. Лундасини айт-ганда, лоқайдлик, кўрқоқлик, масъулиятсизлик, кўзбў-ямачилик, шаксий манфаат йўлидан виждонсизлик қа-ба иллатлардан қутулмай туриб мақсадага эришимиз қи-ян.

Лоқайдлигу кўрқоқлиги-миз ҳаммаша жиноятларга кенг йўл очиб берганлигини бутунгун қунда тан олмай иложимиз йўқ. Бу ҳақда қўлаб ёзилган, мисоллар келтирилган. Уринсиз тах-минларга ҳам ҳожат йўқ.

Уларнинг дағдағасидан шу ерда турган баъзи бирорлар ўзларини четта олишди. Шу билан бизнинг жамиятимизга

Вагон тешарлар

УЛФАТ уфатини кўрганда томоғи тақиллайдиган, деганлар тўғри экан. Одамлар эдингизга уйкуга ётганда Рафалъ шимшоҳиди Александрининг уйига кийиниб кириб келди. Назарда боши худдек шимш, дарду дунёси қоронгу бўлиб турган Александр унн кўрдими, тилла топ-ган тентадек хурсанд бўлиб кетди. — Борми! — Рафалъ дўстининг ютоқиб турганини сездим. Сизгагина олафатлик билан лабига қис-тириб, белсанд оҳангда дед:

— Мен бор, гап ема. Тур, кетдик! Ярим кечаси магазини очиб бўлармики Шунда Рафалъ та-ниш аёлнинг уйига бориб, ик-ки шимша «Чашма» сотиб олди. Бир шимшани Рафалънингизда етинчтиришди. Иккинчисини Александрининг уйида ичмоқчи бўлишди. Шундай қилиб, икки уфат қайғи чоғ, аллаҳқала-тава мусина эшитишди. Кейин кўчага айланиб келгани чиқиб-ди. Собир Раҳимов темир йўл станциясида қатор-қатор ва-гонлар турарди. — Ҳозир ҳамма уйкуда ҳеч ким йўқ. — деди Рафалъ аллақандай сирли оҳангда. — Ухлас ухлайверсин, менга нима! — тўғиллади Александр. Рафалъ уфатининг пешо-насига туртди: — Ҳеч шу қовоққа ақл бит-мади, битмади-да. Мен сена шу ҳозир ҳеч ким йўқ, мана шу вагонларни бузиб, ичмадиганлар-дан ўмарсан, даялман. Александр кўндим. Дарҳол ишга киришди. Бир вагон-дан салкам 400 сўмлик буюм ўнраб, иккинчисига ўтишган-да ишлари юришмади. Чунки, вагон сўричланганда,

Улар лом ёрдамда иккин-чи вагонни ҳам очинди. Унда «СТ—190» маркали аккумуля-торлар тақланган ётарди. Рафа-лий улардан ўз тасин олиб, Александрга устидан Сўнг Александр улардан аравачан-гилдаратиб келди. Вагонтешир-лар юкларни аравачага юк-лашайтганда уларни станция иш-чиси А. Клешов кузатиб ту-рарди. Уларга нарсаларини қандайдир вағрона уйга яши-риб, иккинчи марта қайтиб келган дўстлар вагон олдига станция ишчиси билан милли-ция ходимини кириб, милица-ри қалтираб, тиллари калима-га келмай қолди...

Икки шимшасе, пешона терни тўкиб халоп пул топласе ҳар хил балога йўлқаваради. Рафалъ Фойибов ҳирсдек йи-гит. Ишласа ўз ризқини топар-ди. Лекин, у лўқмасини ҳаром йўллар билан қилашга ўрганиб қолганди. Бир марта Чилонзор

район халқ судининг ҳукми билан озоликдан маърури этилганда ҳам ақли кирмади. Иккинчи қиб, қайфини сўриб юраредди. Унинг уфати Александр Клешов ҳам бир марта судланган, танбирйали омилини ўйлармики! Баъзан хотиндан бир шимша «Чашма» афзал кўриниб кетади. Шундай қилиб, шимшош ва-гонтеширлар жазоларини тор-тишди. Лекин, бизни бир нар-са ўйлантиради: улар-жу, қа-моқ мудатини ўтаб, яна қай-тиб келишар. Шунда қайси йўлни танлашарми? Менимча, тўғри йўлни танлашда биз, сиз ва бутун жамоатчилик ана шундай адашган одам-ларга ёрдам беришимиз зарур.

Тартибга солишса бўлмайdimи?

ХУРМАТЛИ муҳаррир! Айтилган, Тошкент тайёра-ҳидаги ва Жанубий темир йўл вокзалдаги наватчи миллиционерларнинг вазифалари нималардан иборат? Аниқроғи уларнинг хизмат бурчига би-лет олиш учун наватда турган йўловчиларни тартибга солиш вазифаси ҳам кирмадики! Бу саволи бераётганимиз бежиз эмас. Чунки биз талабарлар бўлганимиз учун ҳам Вагн тешити вақтида саволи ва те-мир йўл хизматидан кўпгина фойдаланишимизга тўғри ке-лади. Лекин ҳар гап билет олиш-га қийналамиз. [Айқинса, Жану-бий темир йўл вокзалиди]. Чунки, бу ердаги наватчи ми-лиция ходимлари қатор кас-саларга наватда турган тала-тўп йўловчиларни бирор мар-та тартибга қайиришганино ўки уларга бирор йўл-йўриқ кўрсатганларини сезмадик. Улар ур-йиқтиларга ҳаммаша бепарво бўлишадиган. Баъзан эса қандайдир илтимосчилар-га [балки ўзларининг иқин таншлари бўлса керак] билет олиб беришда яқиндан ёрдам бераётганларини кўришимиз мумкин. Ана шундай вақтлар-да йўловчиларнинг кўи тар-тибга солган гуёнишадиго ўзлари олдинга ўтиб олиб ишларини битириб кетавериш-шадди. Ахир улар ишини на-зорат қилиб турадиган мута-саддларнинг кўзларини қайда-ки экин! Нега ҳамма кўра бил-ла туриб ҳис этиб турган нарсани улар кўрмай қолмаётганини ки-шини таажжубга солади.

З. НОСИРОВ, ТошДД талабаси.

Қўлга олинди

ШАҲАР ички ишлар бош-қармасига рангларни доқадек оқарган бир йигит шошилай кириб келди. У бошқарма бошлигининг қаердалигини сў-раб, унга зарур гапни борили-ни наватбатчилага тушунтирди.

— Нима гап, бизга айти-верингиз, — дейишди милиция хизматчилари. — Биласизми, — тушунтира кетди йигит, — бундан тах-минан бир соат олдин аниқга иккита истанш киши келиб, мейдан минг сўм пул топиб беришимни талаб қилди. Агар-да соат 16.00 гача ана шу миқдордаги суммани Чилон-зор районидаги «Совгалар» мағзини олдига олиб борме-сам мени ўдириб кетишлари-ни айтишди.

Дарҳол ҳужжатлар расмий-лаштирилди. Оператив гуруҳ тузилди. Ўша йигит худди белгиланган соатда минг сўм пулни олиб айтилган жойга бориб турди. Йигит ҳар ке-лай бу гап анча сергек эди. Чунки унинг ҳар бир ҳараке-тини милиция хизматчилари эзмдан кузатиб туришар-ди.

Роса 16.00 да манзилда 20—22 йашлардаги бир йигит пайдо бўлди. У билливар-би-лимас афрога алангавгани-ча «объект» томон яқинлаш-ди. У билан хўфна кўз уриш-тириб олгач олдиға келди. Йигитнинг қўлидаги оқ қорозга ўралган пулни олдию, йўл-нинг нариги бетида турган ҳамтовоклари томон шоши-лиди. Аммо у ўзини кутиб турган машинага ўтира олмади.

Оператив гуруҳининг тезкор-лиги билан ҳаракат қилиш ик-тижасида шу кунин жиноят устиде «Силкит» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасининг кат-та муҳандиси 1960 йил-да туғилган Х. Тошкент те-мир йўл техникумининг ўқувчи-си Ю. ва ҳеч қерда ишламай юрган И. лар қўлга олиндилар. Улар ўтирган автомобилни тин-тузи қилинганда Германия Фе-дератив Республикасида ишлан-ган кўздан ёш оқувчиша бе-ш-та газ балончаси топилиди. Бу ўлжалар уларнинг қўлларига қандай йўл билан тушиб қо-лганлигини эса энди тергов аниқлаб беради.

К. ДОМАШКОВ, Тошкент шаҳар ички иш-лар бошқармаси ходими, мили-ция катта лейтенанти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР ДИККАТ! Водопроводлар ва водопровод тармоқларида тузатиш профилактика ишлари олиб борилиши, шунингдек, 1990—91 йиллар кузги-қишки мавсумида ишлашга тайёргар-лик кўриш муносабати билан

КИНО 4 СЕНТЯВРДА, БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР: Савъат саройи—«ПИЛЛА» (катта зал, 18.30, 20.40). Чайка — ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ (тоқ соатларда). Тошкент Советининг 50 йиллиги номили «БОЛА-ГНАМ» (18.30, 21.00). К. Ерматов номили—«МО-ВИИ ҚўЛТИҚ» (тоқ соат-ларда).

5 СЕНТЯВРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР: Савъат саройи—«ПИЛЛА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40). Чайка — ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ (тоқ соатларда). Тошкент Советининг 50 йиллиги номили «БОЛА-ГНАМ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00). К. Ерматов номили—«МО-ВИИ ҚўЛТИҚ» (тоқ соат-ларда). Қозғоғистон — «ШИНА— ЧАНАЛГОРЛАР МАЛИ-КАСИ» (17.30, 18.30, 20.00). Восток — «ҚУМТЕПА» (жуфт соатларда ва 21.30 да). ВЛКСМ 30 йиллиги — «ТАҚДИР ЭРҚАТОИИ» (20.00). Фестиваль (ёғни)—«МИС-СИСИПИ АЛАНГА ИЧИДА» (20.45). Хива (ёғни) — «ЗОРРО» (20.45).

6 СЕНТЯВРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР: Савъат саройи—«ПИЛЛА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40). Чайка — ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ (тоқ соатларда). Тошкент Советининг 50 йиллиги номили «БОЛА-ГНАМ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00). К. Ерматов номили—«МО-ВИИ ҚўЛТИҚ» (тоқ соат-ларда). Қозғоғистон — «ШИНА— ЧАНАЛГОРЛАР МАЛИ-КАСИ» (11, 12, 13, 14, 17.30, 18.30, 20.00); «ТАҚДИР ЭРҚАТОИИ» (15, 16.00). Восток — «ҚУМТЕПА» (жуфт соатларда ва 21.30 да). ВЛКСМ 30 йиллиги — «ТАҚДИР ЭРҚАТОИИ» (11, 14, 17, 20.00). Фестиваль (ёғни)—«МИС-СИСИПИ АЛАНГА ИЧИ-ДА» (20.45). Хива (ёғни) — «ЗОРРО» (20.45).

7 СЕНТЯВРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР: Савъат саройи—«ПИЛЛА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40). Чайка — ЖАНУБИЙ КОРЕЯ ФИЛЬМЛАРИ ҲАФТАЛИГИ (тоқ соатларда). Тошкент Советининг 50 йиллиги номили «БОЛА-ГНАМ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00). К. Ерматов номили—«МО-ВИИ ҚўЛТИҚ» (тоқ соат-ларда). Қозғоғистон — «ШИНА— ЧАНАЛГОРЛАР МАЛИ-КАСИ» (11, 12, 13, 14, 17.30, 18.30, 20.00); «ТАҚДИР ЭРҚАТОИИ» (15, 16.00). Восток — «ҚУМТЕПА» (жуфт соатларда ва 21.30 да). ВЛКСМ 30 йиллиги — «ТАҚДИР ЭРҚАТОИИ» (11, 14, 17, 20.00). Фестиваль (ёғни)—«МИС-СИСИПИ АЛАНГА ИЧИ-ДА» (20.45). Хива (ёғни) — «ЗОРРО» (20.45).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—5, 6/IX да Кулги кечаси (19.30 да бошла-нади). СССР Давлат гидромете-рология комитетининг ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ 1990-91 ўқув йилига қуйидаги ихтисослар бўйича ҲУҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА «метеорология» (техник-метеоролог), «гидрометеоро-логия радиотехника система-ларини ишлаштириш» (радио-техник). Техникку манзили: 700019, Тошкент шаҳри, З. Қобулов кўчаси, 45-уй (44, 48, 97-автобуслар; 2, 7, 10-троллей-буслар; 10—23, 27-трамвай-ларнинг «Ишчилар шаҳар-часи» бекати). Телефонлар: 48-07-21, 48-37-10.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—5, 6/IX да Кулги кечаси (19.30 да бошла-нади). СССР Давлат гидромете-рология комитетининг ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ 1990-91 ўқув йилига қуйидаги ихтисослар бўйича ҲУҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА «метеорология» (техник-метеоролог), «гидрометеоро-логия радиотехника система-ларини ишлаштириш» (радио-техник). Техникку манзили: 700019, Тошкент шаҳри, З. Қобулов кўчаси, 45-уй (44, 48, 97-автобуслар; 2, 7, 10-троллей-буслар; 10—23, 27-трамвай-ларнинг «Ишчилар шаҳар-часи» бекати). Телефонлар: 48-07-21, 48-37-10.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—5, 6/IX да Кулги кечаси (19.30 да бошла-нади). СССР Давлат гидромете-рология комитетининг ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ 1990-91 ўқув йилига қуйидаги ихтисослар бўйича ҲУҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА «метеорология» (техник-метеоролог), «гидрометеоро-логия радиотехника система-ларини ишлаштириш» (радио-техник). Техникку манзили: 700019, Тошкент шаҳри, З. Қобулов кўчаси, 45-уй (44, 48, 97-автобуслар; 2, 7, 10-троллей-буслар; 10—23, 27-трамвай-ларнинг «Ишчилар шаҳар-часи» бекати). Телефонлар: 48-07-21, 48-37-10.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА—5, 6/IX да Кулги кечаси (19.30 да бошла-нади). СССР Давлат гидромете-рология комитетининг ТОШКЕНТ ГИДРОМЕТЕОРОЛОГИЯ ТЕХНИКУМИ 1990-91 ўқув йилига қуйидаги ихтисослар бўйича ҲУҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА «метеорология» (техник-метеоролог), «гидрометеоро-логия радиотехника система-ларини ишлаштириш» (радио-техник). Техникку манзили: 700019, Тошкент шаҳри, З. Қобулов кўчаси, 45-уй (44, 48, 97-автобуслар; 2, 7, 10-троллей-буслар; 10—23, 27-трамвай-ларнинг «Ишчилар шаҳар-часи» бекати). Телефонлар: 48-07-21, 48-37-10.

ТОШКЕНТ ОҚИМОИ («Вечерний Ташкент») — орган Ташкентнинг горнома Компартияси Узбекистон ва го-роднодо Совети народных де-путатов. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашірети-нинг Меҳнат Қизил Вайроқ орденли босмаҳонаси Тошкент шаҳри. МАНЗИЛГОҲИМИ: 700083, Тошкент, Ленинград кў-часи, 32-уй. ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-20-70; 32-53-70; жамоатчилик қабулхонаси — 32-53-83. Яншанбадан ташқари ҳар кун иш ва рус тилларида мустақил чинади. 140.390 нускада чоп этилган. Индекс 64880. Д—2201. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Қидирилмоқда

ТОШКЕНТ шаҳар Чи-лонзор район икрия комитети ички ишлар бў-лими томонидан Ахмал Икромов районидида Куркам кўча 78-уйда ис-тиқомат қилган 1956 йилда туғилган Еркин Хусниддинов қидирил-моқда. У шу йилнинг 11 июлида кечки соат 18.00 да ишонасидан чиқиб кетганига уйига бормаган. Балглиари: буйи 160—

19 февраль — кунни уйдан ички кетганича бошқа қайтмаган. ТОШКЕНТ шаҳар Қуй-бишев район икрия комитети ички ишлар бўлими томонидан 1971 Белглиари: буйи 166 сантиметр, сочлари қора, йақда туғилган Гулнора Раҳматуллаева Йўлдо-шев қидирилмоқда. Уқи-тувчи кўча, 82-уйда ту-ртик кийиб олган эди.

Муҳаррир Э. М. ЭРНАЗАРОВ.